

Stockholms Natur

PROGRAMBLADET SEPTEMBER 2020 – FEBRUARI 2021
STOCKHOLMS NATURSKYDDSFÖRENING • ÅRGÅNG 33

Räddade ekar gav utvidgad miljötalerätt

I septembernumret av Sveriges Natur (2020) kan du läsa om hur vi i Stockholms naturskyddsförening fick en detaljplan förklarad olaglig i domstol och därmed räddade en miljö med nio flerhundraåriga ekar i Kristineberg. Det finns mycket att säga om denna domstolsprocess, men en av de saker som sticker ut var hur Stockholms stad påtalade att vi som miljöorganisation inte skulle tillerkännas någon talerätt. Stockholms naturskyddsförening skulle alltså, enligt Stockholms stad, inte få göra sin röst hörd i domstol i ett av de allvarigaste miljöärendena på många år i Stockholm. Det här blev obegripligt då det fanns mycket goda skäl för alla parter att just en sådan här detaljplan – med påverkan på rödlistade arter och avverkning av äldre ekar – fick bli granskad av experter i en miljödomstol.

En omständighet inför domstolsprocessen var att det i miljöbalken finns en hög tröskel för när miljöorganisationer får talerätt i domstol gällande detaljplaner. Denna tröskel består i att detaljplanens konsekvenser måste kunna antas nå upp till "betydande miljöpåverkan". Vad ansåg då Stockholms stad om miljökonsekvenserna? Jo, att detaljplanen inte kunde antas innebära betydande miljöpåverkan – därmed kunde också Stockholms stad åberopa att talerätten i domstolen inte var uppfylld för Stockholms naturskyddsförening.

Vi svarade till mark- och miljödomstolen/Nacka tingsrätt med att på punkt efter punkt underkänna Stockholms stads

slutsats om att aktuell detaljplan inte kunde antas innebära betydande miljöpåverkan, och glädjande nog fick vi medhåll av domstolen som därmed även upphävde detaljplanen. Vi argumenterade också mycket starkt för att vår talerätt i miljödomstolarna skulle tillerkännas oberoende av om detaljplanen kan antas innebära betydande miljöpåverkan eller inte.

Stockholms stad avvisade vår talerätt även när ärendet behandlades i mark- och miljööverdomstolen/Svea hovrätt, men vi vann även i denna instans. Hovrätten klargjorde också att vi, i kraft av miljöorganisation, skulle ha tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor i enlighet med Århuskonventionen (artikel 9.3) gällande detaljplaner. Kravet på betydande miljöpåverkan föll alltså platt.

Med Århuskonventionen som stöd uttalade Svea hovrätt att talerätten för miljöorganisationer är uppfylld om detaljplanen är direkt relaterad till miljön. Summerar man ovanstående är det faktiskt en miljöjuridisk milstolpe, då detta sannolikt innebär en utvidgad talerätt i miljödomstolarna för alla miljöorganisationer i hela Sverige gällande överklagade detaljplaner!

Nu gäller det att klokt förvalta denna talerätt.

Anders Tranberg

Ordförande Stockholms naturskyddsförening

Foto: Anders Tranberg

Ekar utmed Kristinebergs slottsväg.

Stockholms naturskyddsförening

Stockholms naturskyddsförening är en lokal krets inom Naturskyddsföreningen. Vi är cirka 26 500 medlemmar.

Styrelse

Anders Tranberg, ordförande och grön-områdesfrågor, tel 073-724 63 07
Ingrid Bergenudd, sekreterare
Erik Forsman, kassör
Axel Arlesten
Anky Enskog
Janaki Haag
John Lund
Ingela Norlin
Daniel Stafsing

sthlm.krets@naturskyddsforeningen.se
www.stockholm.naturskyddsforeningen.se

Redaktion programbladet

Ingrid Bergenudd och Ingela Norlin
Layout: Jonas Nilsson
Korrektur: Mikael Mildén

Omslag: Större skogsmus i tvättartagen.
(Foto: Mikael Mildén)

BLI MEDLEM I NATURSKYDDSFÖRENINGEN

Stöd kampen för natur och miljö. Tillsammans har vi kraft att förändra. Som medlem får du tidningen Sveriges Natur, möjlighet att delta i olika aktiviteter där du bor och rabatt på seminarier och andra evenemang som vi arrangerar. Medlemsavgift: 295 kr/år. Anmäl dig på www.naturskyddsforeningen.se.

TILLSAMMANS ÄR VI STARKA

Vill du göra något för natur och miljö i din närhet och med större perspektiv? Naturskyddsföreningen är en stark röst i miljödebatten med sina 231 000 medlemmar i Sverige. Vi arbetar för naturen runt husknuten och med de globala miljöfrågorna. Naturskyddsföreningens fem huvudområden är Hav & fiske, Jordbruk & mat, Klimat, energi & transporter, Miljögifter samt Skog & naturvård.

HAR VI DIN E-POSTADRESS?

Vi vill kunna meddela aktiviteter och information via mejl. Varje månad skickar vi ut ett nyhetsbrev, men tyvärr saknar vi fortfarande e-postadresser till många medlemmar. När vi gör utskick är det också många mejl som studsar tillbaka, både på grund av fulla e-postlådor och inaktuella adresser. Tänk på att rensa din e-postlåda då och då och att meddela oss om du byter adress. Skicka din e-postadress med medlemsnummer och namn till kretsen: sthlm.krets@naturskyddsforeningen.se

AKTIVITETSKALENDERN

Under rubriken Aktiviteter i Stockholm på vår webbplats hittar du alla våra aktiviteter:

www.stockholm.naturskyddsforeningen.se

VOLONTÄR FÖR EN DAG

Vill du bli volontär och hjälpa till med Naturskyddsföreningens arbete? Det kan handla om att delta i ett evenemang eller dela ut information, kanske stå på en mäsas. Uppgifterna varierar. Arbetsinsatsen är ideell. Du behöver inte vara expert inom miljö- eller naturfrågor. Välkommen att anmäla dig: sthlm.krets@naturskyddsforeningen.se

ENGAGERA DIG FÖR MILJÖN

Till styrelse och arbetsgrupper söker vi nya personer som vill vara med och påverka miljön i Stockholm. Du behöver inte vara natur- eller miljöexpert, utan vi ser lika gärna att du har erfarenhet av till exempel media eller ekonomi. Kontakta sthlm.krets@naturskyddsforeningen.se

FACEBOOK

Ta del av nyhetsflödet genom att gilla kretsen på Facebook! Sök på Stockholms naturskyddsförening.

Höstens och vinterns program

Vi vill att du anmäler dig till aktiviteterna eftersom vi behöver begränsa deltagarantalet. Hör av dig om du blir förhindrad att delta i en aktivitet du har anmält dig till. Obs! Oförutsedda programändringar kan förekomma, speciellt nu i coronatider. Se webbplatsen för aktuell information.

Aktiviteterna anordnas i samarbete med Studieförbundet.

SEPTEMBER

CYKELKARNEVALEN

SÖNDAG 20 SEPTEMBER KL 12

Denna dag fylls Norrbro med cykelaktiviteter. Kl 14 rullar karnevalståget genom stan. Vi cyklar tillsammans genom Stockholm city med förtur och fri lejd.

➤ **SAMLING:** Norrbro.

INFO: www.cykelkarnevalen.se.

STRÖVTÅG I LÅNGVIKSTRÄSK

SÖNDAG 27 SEPTEMBER KL 10.30–12

Vi ger oss ut i Långviksträsks naturreservat, där myrar och kärr tillsammans med örörd barrskog skapar en känsla av riktig vildmark. På myrarna växer hjortron och den orörda skogen erbjuder hemvist för många spännande arter. John Lund guidar genom markerna och berättar om skogen och myrarnas ekologi, där våtmarker, skogsbränder och kulturlandskap alla spelat sina roller. Ta med matsäck!

➤ **SAMLING:** Buss 474 från Slussen kl 9.38 till Värmdö marknad, därefter buss 428 kl 10.10 mot Björkviks brygga, avstigning vid Vishamn. Obs: kolla busstiderna med SL.
INFO & ANMÄLAN: Senast 20 september till John Lund, john-lund@hotmail.com, 070-758 30 92

OKTOBER

KLÄDBYTARDAG & KLIMATFEST

LÖRDAG 3 OKTOBER

Vårens klädbyte och klimatfest blev inställda, nu försöker vi igen!

➤ **SAMLING:** Bagarmossens Folkets hus.

INFO: hmvgruppen@gmail.com. Program och tider finns på www.stockholm.naturskyddsforeningen.se och www.bagisfh.se.

FILMVISNING: INGEMAR LIND, SÅNGFÅGLAR

MÅNDAG 12 OKTOBER KL 18.30–20

Ingemar Linds film ger oss en hyllning i ljud och bild till våra sångfåglar. Vi börjar med koltrasten i den urbaniserade världen och ger oss sedan ut i naturen till den körsång som där erbjuds. Ett stycke musik som ännu ingen mänsklig kompositör lyckats återge.

➤ **SAMLING:** Naturskyddsföreningens rikskansli, Åsögatan 115, 2 tr.
ANMÄLAN: Senast 10 oktober till ingrid.bergenudd@hotmail.com.
KOSTNAD: Gratis för medlemmar, 50 kr för övriga.

ÄLVSJÖSKOGEN RUNT – VÄSTRA & ÖSTRA DELEN

SÖNDAG 18 OKTOBER KL 11–15

Vi tar oss fram genom Älvsjöskogen väster om järnvägen på vackra stigar och joggingspår, för att sedan via undergången i Stuvsta ta oss tillbaka genom skogen på östra sidan. Varierande natur

utlovas och i den östra delen är frågan – när kommer naturreservatet? Anders Tranberg guidar. Cirka 7–8 km. Ej barnvagn. Medtag fika!

👉 **SAMLING:** Älvsjö torg framför Coop.

KONTAKT: Anders Tranberg, anders.tranberg@gmail.com, 073-724 63 07.

BOKASHI OCH STADSODLING

ONSDAG 21 OKTOBER KL 18.30–20

Peter Streiffert föreläser om hur vi kan förbättra både vår egen jord och jordklotet med hjälp av bokashi, biokol och hügelsbäddar. Vi kommer också att få tips om hur vi kan odla i stan med till exempel hydroponisk odling på köksbänken eller odling på balkongen. Peter har skrivit flera böcker som kommer att finnas till försäljning. Har vi tur kommer han också att varva föreläsningen med sång till ukulele!

👉 **SAMLING:** Naturskyddsföreningens rikskansli, Åsögatan 115, 2 tr.

ANMÄLAN: Senast 15 oktober till ingrid_bergenudd@hotmail.com.

INSPIRERANDE HUDVÅRDSKVÄLL

ONSDAG 28 OKTOBER KL 18.30–20.30

Kemikaliegruppen bjuder in till en lärorik hudvårdskväll med Sara Nomberg, grundare av Organics by Sara. Under kvällen föreläser hon om vanliga ingredienser i hudvård som man bör undvika och varför, om den ekologiska hudvårdens fördelar för huden och miljön, samt om att använda olja i hudvård. Det blir också

en minispakväll där vi använder oljor i rengöring, peeling och ansiktsmassage. Begränsat antal platser.

👉 **SAMLING:** Naturskyddsföreningen, Åsögatan 115, 2 tr.

ANMÄLAN: Senast 21 oktober till kemikaliegruppen@gmail.com.

KOSTNAD: 100 kr, betalas på plats via Swish.

NOVEMBER

FILMVISNING: KAMPEN OM VÅRA SISTA RIKTIGA SKOGAR

MÅNDAG 2 NOVEMBER KL 18.30–20

Film som är gjord av Fältbiologerna. Du får inte plocka en fridlyst blomma men det är tillåtet att avverka hela skogen som den växer i. Vi har mycket skog i Sverige. Men det säger ingenting om balansen i ekosystemet. Det har aldrig funnits så lite biologisk mångfald som nu. Skogen ses som förbrukningsvara, där skog är ekonomi och räknas i volym, inte artrikedom. I dag hugger alla stora miljöcertifierade skogsbolag naturskog som lämnats för hänsyn. Frihet under ansvar har i stället blivit frihet utan ansvar. Filmen handlar om kampen om våra sista riktiga skogar.

👉 **SAMLING:** Naturskyddsföreningens rikskansli, Åsögatan 115, 2 tr.

ANMÄLAN: Senast 28 oktober till ingrid_bergenudd@hotmail.com.

Rödräv.

Foto: Mikael Milden

Röda skogsmyror.

CAFÉREPET – ÅTERBRUKSCAFÉ

ONSDAG 4 NOVEMBER KL 17.30–20

Ta med dina lagningsprojekt, de trasiga jeansen, den utslitna älsklingskjortan eller något som kan göras om till något nytt. Sy- och lagningsexperter ger hjälp och tips om hur du kan förlänga livet på dina kläder och textila prylar. Vi bjuder på ekofika, diskuterar hållbar livsstil och delar med oss av tips och idéer. Vårens träffar fick ställas in. Vi hoppas att vi kan ses igen nu! Ett samarbete mellan Stockholms läns hemslöjdsförening, Refo och Naturskyddsföreningens Handla miljövänligt-grupp.

➤ **SAMLING:** S:t Eriks gymnasium, Polhemsgatan 35, B-huset (ingång från gården).

INFO & ANMÄLAN: Till hmvgruppen@gmail.com, eventuellt begränsning av hur många vi kan vara om distans ska hållas, så viktigt med anmälan.

ÖSTERSJÖN – VÅRT NÄRMASTE HAV

SÖNDAG 8 NOVEMBER KL 10–11

Välkommen till Skansen och en guidad visning av Baltic sea science center. Hur mår vårt närmaste hav och vilka hot och möjligheter står Östersjön inför? Följ med under ytan och upplev Östersjöns fantastiska mångfald.

➤ **SAMLING:** Skansens huvudentré.
INFO & ANMÄLAN: Senast 2 november till Erik Forsman, forsmanerik@hotmail.com. Begränsat antal platser, först till kvarn gäller.

KOSTNAD: Gratis för medlemmar, övriga 160 kr, entré till Skansen ingår.

FEJKAD MAT ELLER ÅKTA VARA?

TISDAG 10 NOVEMBER KL 18–19.30

Kom och lyssna på Björn Bernhardson som är medgrundare och styrelseledamot av den ideella konsumentföreningen Åkta vara. Han kommer att berätta om den moderna maten vi äter. Industrin tillverkar mer och mer av maten vi köper, på restaurang och i butik, och när de lagar vår mat följer de andra recept där tillsatser, aromer och andra industriella ingredienser är vanligt förekommande. Hur blev det så här, vad är alternativen och vad kan man göra?

➤ **SAMLING:** Naturskyddsföreningens rikskansli, Åsögatan 115 2 tr.
INFO & ANMÄLAN: Senast 5 november till anky.ensskog@gmail.com.

MAT OCH MILJÖ – FRÅN ÅNGEST TILL GLÄDJE

MÅNDAG 16 NOVEMBER KL 18.30–20.30

Hur kan jag i min vardag minska miljöpåverkan från maten? Vesna Djokic, livsmedelsingenjör och utbildare inom ämnet mat, miljö och hållbarhet, föreläser om olika livsmedels miljöpåverkan och ger en vägledning i hur man som individ kan hitta en egen väg till hållbarare matvanor, utan att drunkna i känslor av hopplöshet. Vi får värdefulla tips samt utrymme att ställa frågor och diskutera. Föreläsningen är kostnadsfri, men anmälan krävs.

Kattugglehona.

➤ **SAMLING:** Naturskyddsföreningens rikskansli, Åsögatan 115, 2 tr.
INFO & ANMÄLAN: Senast 10 november till ankyenskog@gmail.com.

FILMVISNING: DARK WATERS

ONSDAG 25 NOVEMBER KL 18–21

Kemikaliegruppen bjuder in till visning av "Dark waters", en verklighetsbaserad film om avslöjandet av PFAS-skandalen i USA. PFAS-ämnen är svårnedbrytbara kemikalier som kan ha både hormonstörande och cancerogena egenskaper, och vi hittar dem i dag i vardagliga produkter som smink, stekpannor, kläder och dricksvatten. En högst aktuell och kritikerrosad film om en advokat som kämpar för att skipa rättvisa i ett samhälle som i årtionden utsatts för giftiga kemikalier. Efter filmen finns tid för diskussion med inbjuden expert. Gratis, men anmälan krävs. Begränsat antal platser.

➤ **SAMLING:** Naturskyddsföreningen, Åsögatan 115, 2tr.

ANMÄLAN: Senast 22 november till kemikaliegruppen@gmail.com.

UPPTÄCK JUDARNAS NATURRESERVAT

SÖNDAG 29 NOVEMBER KL 11–14

En fantastisk skog med de Geer-morän, intill en orörd sjö. Denna naturpärla finns nära innerstan. Anders Tranberg leder oss runt på stigar och strandpromenaden. Ca 5 km. Kuperad terräng på sina håll. Ej barnvagn. Medtag fika!

➤ **SAMLING:** Utanför Åkeshov T.

KONTAKT: Anders Tranberg, anders.tranberg@gmail.com, 073-724 63 07.

DECEMBER

KLIMATSMART JUL

TISDAG 1 DECEMBER KL 18.30–20:30

Julfika och föreläsning! Kom och mingla med andra medlemmar. Peder Berentsen föreläser och ger klimatsmarta tips inför julen. Vi bjuder på glögg, pepparkakor, smörgås och annat som hör julen till.

➤ **SAMLING:** Naturskyddsföreningens rikskansli, Åsögatan 115, 2 tr.

INFO & ANMÄLAN: Senast 25 november till ingrid_bergenudd@hotmail.com.

CAFÉREPET – ÅTERBRUKSCAFÉ

TORSDAG 3 DECEMBER KL 17.30–20

Ta med de trasiga jeansen, den utslitna älsklingskjortan eller något som kan göras om. Sy- och lagningsexperten ger tips om hur du kan förlänga livet på dina textila prylar. Vi bjuder på ekofika, diskuterar hållbar livsstil och delar med oss av tips och idéer. Ett samarbete mellan Stockholms läns hemslöjdsförening, Refo och Handla miljövänligt-gruppen.

➤ **SAMLING:** S:t Eriks gymnasium, Polhemsgatan 35, B-huset (ingång från gården).

INFO & ANMÄLAN: Till hmvgruppen@gmail.com, eventuellt begränsning av hur många vi kan vara om distans ska hållas, så viktigt med anmälan.

Blåmes.

Foto: Mikael Milden

Natursnokarna – äventyr i naturen för dig som

är mellan fyra och tolv år

Gillar du att snoka runt i skog och mark så häng med! Vi träffas och lär oss mer om naturen och lite om friluftsliv, men framför allt har vi roligt tillsammans, naturintresserade barn och deras vuxna. Inom Stockholm finns flera grupper med lite olika verksamhet och för olika åldrar.

Natursnokarna i Söderort

Vi är en öppen grupp för barn i åldern 6-12 år. Vi har ett terminsprogram som skickas ut till årsmedlemmarna med e-post. Årsavgiften för att delta är 100 kr per barn och betalas in till kretsens bankgiro 817-6471. Betalar du i oktober eller senare gäller avgiften även påföljande år. Som medlem deltar du gratis på de flesta av våra natursnoksaktiviteter, men ibland förekommer inträden eller liknande.

Anmäl dig till agneta.hd@delta.se samtidigt som du betalar årsavgiften. Ange adress, hemtelefon och födelseår. Har du frågor går det också bra att ringa till Agneta Hammarskiöld (kvällstid), tel 070-726 03 21.

Matilde och Signe på tur i Tyresta nationalpark.

Foto: Jonas Nilsson

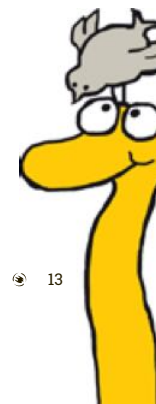

Natursnokarna Hammarby

Vi vänder oss huvudsakligen till barn mellan 4-8 år och deras vuxna. Yngre och äldre syskon är välkomna att vara med så mycket de kan och vill. Vi upptäcker naturen tillsammans genom att till exempel titta på små saker genom lupp, skapa av naturen, klättra och balansera, titta efter spår eller håva i en damm. Vi brukar ofta leka någon lek också och göra upp eld där vi kan grilla.

Inför varje termin skriver vi vilka datum som gäller för kommande termin. Vi har träffar ungefär en gång i månaden under terminerna. Vi gör en inbjudan till varje träff med mer information och med önskemål om att de som vill komma meddelar det. Vi går ut med inbjudan på Facebookgruppen Natursnokarna Hammarby, men skickar också inbjudan per e-post till dem som vill (skriv då till Ninja på ntunbjer@gmail.com).

Vi vill att ni som deltar är medlemmar i Naturskyddsföreningen. Vi som leder träffarna gör det på ideell basis.

Lokala arbetsgrupper och nätverk

ANTI SCAMPI-GRUPPEN

Antiscampigruppen uppmärksammar problematiken kring produktionen av tropiska jätteräkor. Genom kontakt med konsumenter, grossister, affärer och restauranger försöker vi få fler att sluta med denna handel. Vi ordnar seminarier och debatter och har kontakt med andra nationella och internationella grupper. Nu behövs en extra ansträngning eftersom de ASC-certifierade räkorna har fått grönt ljus i WWF:s fiskeguide, trots att de räkorna inte är mer hållbart producerade än andra odlade tropiska jätteräkor.

Kontakt: Gudrun Hubendick, gudrun.hubendick@naturskyddsforeningen.se.

CYKELGRUPPEN

Cykelgruppen arbetar för ökad, säker och prioriterad cykeltrafik. Förflyttning med cykel är ändamålsenligt, kostnads- och yteffektivt, hälsofrämjande och miljövänligt. Cykling är helt fossilfritt, inga skadliga partiklar eller giftiga ämnen släpps ut – cykeln är det perfekta fordonet nu och i framtiden. Ett samhälle där medborgarna förflyttar sig aktivt skapar en mer tillgänglig, attraktiv, framkomlig plats med minskat buller. Cykelgruppen anser att cykling ska prioriteras i stadsplaneringen och behandlas som ett eget trafikslag. Aktiv mobilitet ska alltid främjas och biltrafiken minska kraftigt. I september varje år arrangerar vi Cykelkarnevalen mitt i centrala Stockholm. Syftet är att sätta fokus på cykling och under positiva former hylla cyklister i strävan mot hållbara samhällen. I samarbete med andra aktörer, många volontärer och drivande personer anordnar vi landets i särklass största och roligaste cykelparad. All hjälp välkomnas, hör av dig till hej@cykelkarnevalen.com.

Mer info: www.cykelkarnevalen.se.

HANDLA MILJÖVÄNLIGT-GRUPPEN

Vi arbetar med frågor som rör hållbar konsumtion och konsumentmakt. Vi arrangerar möten, studiecirkel, butiksevent, klädbytdagar och mycket annat. Vårt arbete leder ofta till konkreta resultat. Under klädbytdagarna de två senaste åren har över tusen besökare passat på att uppdatera sin garderob miljösmart. Vi behöver dig som vill vara aktiv, men även dig som vill hjälpa till någon enstaka gång. Inga förkunskaper behövs.

Kontakt: hmvgruppen@gmail.com.

HAVSNÄTVERKET ÖST

Havsnätverket ost är en lokal östkustinriktad undergrupp till Naturskyddsforeningens nationella Havsnätverk. Vi samlar intresserade från hela länet och är en motsvarighet till Havsnätverket som funnits på västkusten i flera år. En viktig del är vattenrelaterade frågor ur många olika aspekter, inte minst Östersjön.

Är du nyfiken och vill veta mer? Kontakta Jörn Hammarstrand, jorn.hammarstrand@gmail.com.

KEMIKALIEGRUPPEN

Vi arbetar för att öka medvetenheten och minska exponeringen för farliga kemikalier i vår vardagsmiljö. Vi sprider information och försöker påverka politiker, näringsliv och olika samhällsinstanser. Gruppen träffas regelbundet samt anordnar aktiviteter som exempelvis föreläsningar och filmvisningar för allmänheten. Alla är välkomna att engagera sig och inga förkunskaper krävs.

Kontakt: Elin Engdahl, kemikaliegruppen@gmail.com.

KLIMATGRUPPEN

Vill du engagera dig för klimatet? Det är mycket roligare och lättare tillsammans med andra! Klimatgruppen arbetar på olika sätt för att skapa opinion och påverka. Du bestämmer själv hur mycket du vill engagera dig, i arbetsgrupper eller på egen hand. Vi kan till exempel kontakta politiker och företag, skriva insändare och debattartiklar, sprida tips om vad man själv kan göra. Vi driver bloggen Attlevaklimatneutralt.com samt finns på Facebook: Klimatgruppen i Stockholm. Vi förkovrar oss genom att ordna studiecirkel och möten med olika teman. Vi utbyter idéer, inspirerar och stöttar varandra. Gruppen träffas cirka en gång i månaden. Kom gärna med på något av våra möten för att lära känna oss och se vad vi gör!

Kontakt: Lasse Vretblad, lasse.vretblad@gmail.com.

NÄTVERKET TRAFIKVAL ÖST

Vi är ett nätverk med ett tiotal organisationer som arbetar för att Östlig förbindelse inte ska byggas. Mer info finns på webbplatsen trafikvalost.se.

Kontakt: Beatrice Sundberg, beatrice.sundberg@naturskyddsforeningen.se.

SKOGSGRUPPEN

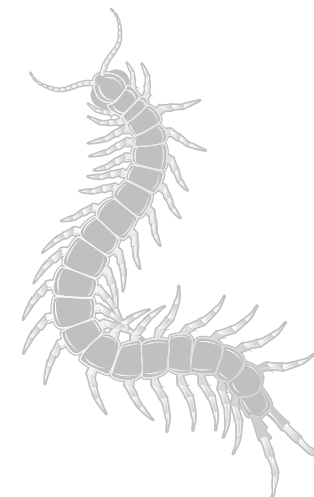
Vi är en exkursionsinriktad arbetsgrupp som inventerar skogarna i länet. Vi arbetar med skogsbruksfrågor som till exempel rekonstruktion tillbaka till naturskogar.

Vill du engagera dig i skogsfrågor, ta kontakt med Ronny Fors, ronny.fors@naturskyddsforeningen.se, tel 073-802 45 43.

ÄNGSGRUPPEN

Ängsgruppen leder kretsens skötsel av Ekudden vid sjön Flaten i Flatenreservatet i södra Stockholm. Vi har genom ett brukaravtal med Stockholms stad åtagit oss att sköta det 4,4 hektar stora området och där återskapa ett ängslandskap, med stort inslag av såväl äldre som yngre ekar. I den årliga skötseln ingår bland annat lövräfsning, slåtter, slyröjning och städning. Vi följer också floran och faunan genom inventeringar.

Vill du vara med? Kontakt: Lasse Lidgren, lasse.lidgren@pp.ephone.se; Birgitta Råstander, birgitta.rastander@hotmail.com, tel 08-94 13 89.

Snabbguide till aktiviteter

HÖST- OCH VINTERPROGRAM

SEP	20	Cykelkarnevalen
	27	Strövtåg i Långviksträsk
OKT	3	Klädbytdag & klimatfest
	12	Filmvisning: Ingemar Lind, sångfåglar
	18	Älvsjöskogen runt – västra & östra delen
	21	Bokashi och stadsodling
	28	Inspirerande hudvårdskväll
NOV	2	Filmvisning: Kampen om våra sista riktiga skogar
	4	Caférepét – återbrukscafé
	8	Östersjön – vårt närmaste hav
	10	Fejkad mat eller äkta vara?
	16	Mat och miljö – från ångest till glädje
	25	Filmvisning: Dark waters
	29	Upptäck Judarns naturreservat
DEC	1	Klimatsmart jul
	3	Caférepét – återbrukscafé

Naturskyddsföreningen
Stockholm

STOCKHOLMS NATURSKYDDSFÖRENING
c/o Forsman, Blommensbergsvägen 128, 126 55 Hägersten
E-post: sthlm.krets@naturskyddsforeningen.se
Webbplats: www.stockholm.naturskyddsforeningen.se
Facebook: Stockholms naturskyddsförening